

Socialdepartementet
103 33 STOCKHOLMs.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

Remissvar på TLV:s rapport Redovisning av uppdrag att se över förordning om bidrag till öppenvårdsapoteksservice (S2020/04834/FS)

Sveriges Apoteksförening har fått möjlighet att yttra sig över förslagen som lämnas i rubricerade rapport. Föreningen ser positivt på förändringarna som innebär höjd omsättningsgräns för försäljning av receptförskrivna läkemedel och lägre krav på visst öppethållande för apotek i glesbygd, samt att detta gäller retroaktivt för år 2020. Det bör dock påpekas att även om något fler apotek kan komma ifråga för bidrag, innebär förslaget inte att det enskilda apotekets bidrag ökar för de apotek som tidigare varit berättigade till detta. Föreningen vill samtidigt framhålla följande.

Angeläget att handelsmarginalen ses över

Enligt Sveriges apoteksförening ska det särskilda bidraget ses som ett komplement på marginalen för att bidra till tillgång till läkemedel och apoteksservice i glesbygd, utöver den generella handelsmarginalen. Det är handelsmarginalen som ger apoteken ekonomiska förutsättningar att tillhandahålla läkemedel och apoteksservice i hela landet. Beräkningar utförda av föreningen visar emellertid att handelsmarginalen inklusive merintjäning från parallellimport inte täcker de hänförliga kostnaderna för den s.k. receptaffären. Kostnadstäckningen understiger 90 procent för såväl 2016 som 2017, vilka är de senaste åren då detta har beräknats. Varje recepthantering som apoteken genomför innebär alltså en företagsekonomisk förlust.

Sedan dess har omfattningen av parallellimporten minskat och värdet uppgick till cirka 3,2 miljarder kronor 2019 jämfört med cirka fyra miljarder kronor per år under två närmast föregående åren. Detta innebär även att merintjäningen har minskat. Vidare har inte handelsmarginalens nivå ändrats sedan omregleringen 2009, vilket innebär att ersättningens fasta delar urholkats av inflationen med cirka 11 procent. Visserligen har handelsmarginalen totalt sett ökat i kronor, men det beror på att antalet expedierade förskrivna förpackningar har ökat och att receptbelagda läkemedel stadigt ökat i pris. Detta har i sin tur ökat apotekens kostnader för exempelvis lagerhållning.

Om handelsmarginalen fortsätter att urholkas kommer det på sikt att innebära stora svårigheter för apoteksaktörerna att upprätthålla nuvarande servicenivå vad gäller fysiska apotek. Antalet fysiska apotek ökar inte längre och för innevarande år förutser föreningen ett minskat antal apotek. Vill regeringen och TLV ta ansvar för en god läkemedelsrådgivning och läkemedelsförsörjning i hela landet, inklusive de mer glesa miljöerna, måste det finnas en långsiktigt hållbar finansiering av denna verksamhet.

Bidraget bör utvecklas

Förslaget på höjd omsättningsgräns är välkommet då något fler apotek kan komma ifråga för bidrag. Däremot innebär förslaget inte att det enskilda apotekets bidrag ökar för de apotek som tidigare varit berättigade till bidrag. Det bör uppmärksammas att andelen dyra läkemedel (AIP > 6 000 kr) har ökat från 26,3 procent år 2013 till 36,4 procent för 2019 och att detta till stor del drivit omsättningsutvecklingen för förskrivna läkemedel. Snittpriset på sålda förskrivna läkemedel höjs

månad för månad genom en ökad försäljning av nya dyra läkemedel (AIP > 6000 kr), varför denna trend ser ut att fortsätta även kommande år. Bidraget trappas av betydligt mer än vad handelsmarginalen ökar vid ökad försäljning av dyra läkemedel. Förändringen är därför enbart en anpassning till denna utveckling då omsättningsgränsen varit nominellt oförändrad sedan förordningen och bidraget infördes. Även om förändringen går i rätt riktning och är bra är det dock inte fråga om någon reell förstärkning av bidraget. Det kan därför anföras att även bidragsnivån borde höjas.

Farmaceut på distans

Utmaningen att driva apotek i mer glesa miljöer är inte bara en fråga om lönsamhet utan också att kunna rekrytera och behålla farmaceuter. Ett lägre krav på öppethållande kan bidra till detta, men en moderniserad och flexibel distansfarmaceutlösning skulle medföra att apoteken kan utföra sitt grunduppdrag betydligt bättre.

Björn Falkenhall, chefsekonom Sveriges apoteksförning